

NEDOSTATAK VITAMINA D U UPALNIM ARTRITISIMA: MIT ILI STVARNOST? VITAMIN D DEFICIENCY IN INFLAMMATORY ARTHRITIS: MYTH OR REALITY?

Tea Čubelić¹, Nikola Klikić², Margareta Topolovec¹, Paula Kilić¹, Marina Ikić Matijašević^{1,2}

¹Odjel za kliničku imunologiju, reumatologiju i pulmologiju, Klinika za unutarnje bolesti, Klinička bolnica Sveti Duh, Zagreb, Hrvatska

²Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Uvod: Vitamin D posjeduje važna imunomodulatorna svojstva, a brojna istraživanja upućuju na njegovu moguću ulogu u patogenezi i aktivnosti reumatoidnog artritisa (RA) i spondiloartritisa (SpA). Rezultati dosadašnjih heterogenih studija ostaju neujednačeni. Cilj ovog istraživanja bio je procijeniti razine vitamina D u bolesnika s novodijagnosticiranim upalnim artritisima u usporedbi s osteoartritisom (OA) i zdravim ispitanicima, ispitati spolne razlike te odrediti rizik za insuficijenciju vitamina D.

Ispitanici i metode: Retrospektivno su analizirani podaci 103 ispitanika pregledanih u Reumatološkoj ambulanti KBC-a Sveti Duh između kolovoza 2023. i svibnja 2025. Uključeni su bolesnici s novodijagnosticiranim RA (n=23), aksijalnim SpA (n=13), psorijatičnim artritisom (PsA, n=9), perifernim/nediferenciranim SpA (n=7), OA (n=34) te zdrave kontrole (n=17). Nitko od ispitanika prethodno nije uzimao vitamin D. Serumske razine 25(OH)D određene su ECLIA metodom, a insuficijencija definirana kao <50 nmol/L. Statistička analiza obuhvatila je deskriptivnu statistiku, jednofaktorsku ANOVA, Mann-Whitney U test i izračun omjera izgleda (OR) s 95% CI.

Rezultati: Prosječne razine vitamina D nisu se značajno razlikovale među skupinama (p=0,692). Insuficijencija je utvrđena u 40% bolesnika s upalnim artritisima i 47% kontrola. Najviša prevalencija zabilježena je u PsA (66,7%), dok se u RA i axSpA kretala između 34–39%, a u OA iznosila 35%. Muškarci su imali više prosječne vrijednosti od žena, no bez statističke značajnosti. Nije nađena povezanost s dobi.

Zaključak: Naši rezultati ne potvrđuju povezanost niskih razina vitamina D s upalnim artritisima, iako je insuficijencija bila česta, osobito u psorijatičnom artritisu. Nalazi ukazuju na potrebu za većim, prospektivnim istraživanjima kako bi se razjasnila potencijalna uloga vitamina D u patogenezi i kliničkom tijeku upalnih artritisa.

Ključne riječi: vitamin D, upalni artritis, reumatoidni artritis, spondiloarthritis, psorijatični artritis

E-pošta glavnog autora: teacubelic21@gmail.com

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa